

І.А. Іванько, к.б.н.

О.В. Селютіна, к.б.н.

Л.В. Шупранова, к.б.н.

К.К. Голобородько, д.б.н.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

СТВОРЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ МІСЬКИХ ЗЕЛЕНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Анотація. Бойові дії в Україні спричинили значні руйнування міських територій і деградацію зелених систем, ключовим елементом яких є деревні насадження. Відновлення цих систем потребує нових підходів з огляду на безпрецедентний рівень забруднення та трансформації урбоєкосистем. Додатковим викликом виступають кліматичні зміни, що суттєво впливають на стійкість і функціональність деревостанів. У зв'язку з цим постає необхідність розробки нових методологічних засад і практичних рекомендацій для ефективного відновлення та управління міськими зеленими системами у повоєнний період.

Ключові слова: відновлення деревних насаджень, кліматичні зміни, міське середовище, міські зелені системи.

Активні воєнні дії на території України призвели до масштабних руйнувань населених пунктів та деградації або знищення міських зелених систем, структурним та функціональним каркасом яких є деревні насадження. Відбудова постраждалих від воєнних дій міст потребує нової концепції відновлення деревної рослинності, адже масштаби забруднення і трансформації урбоєкосистем є безпрецедентними як для території України так і світу. Додатковим лімітуючим фактором є кліматичні зміни, що за останні 50 років набули вирішального впливу на стан деревостанів та їх біоре mediaційні та рекультивативні функції. Поєднання цих двох факторів становить низку питань, без вирішення яких неможливе успішне відновлення зелених систем постраждалих територій. Це зумовлює необхідність впровадження нових методологічних засад по з'ясуванню стійкості деревних насаджень до різних факторів навколишнього середовища.

Нових екологічних сенсів набувають рекультивативні заходи, які окрім врахування середовищотвірного впливу деревних насаджень, повинні враховувати більш гнучку систему господарських функцій, що значно пришвидшить відновлення економічного та соціального добробуту місцевих громад. Проєктом передбачається розширення теоретичних уявлень про екологічні й господарські функції, кліматичну адаптивність деревних насаджень, що стане підґрунтям для розробки практичних рекомендацій із відновлення й подальшого управління міськими зеленими системами України у повоєнний період.